

171

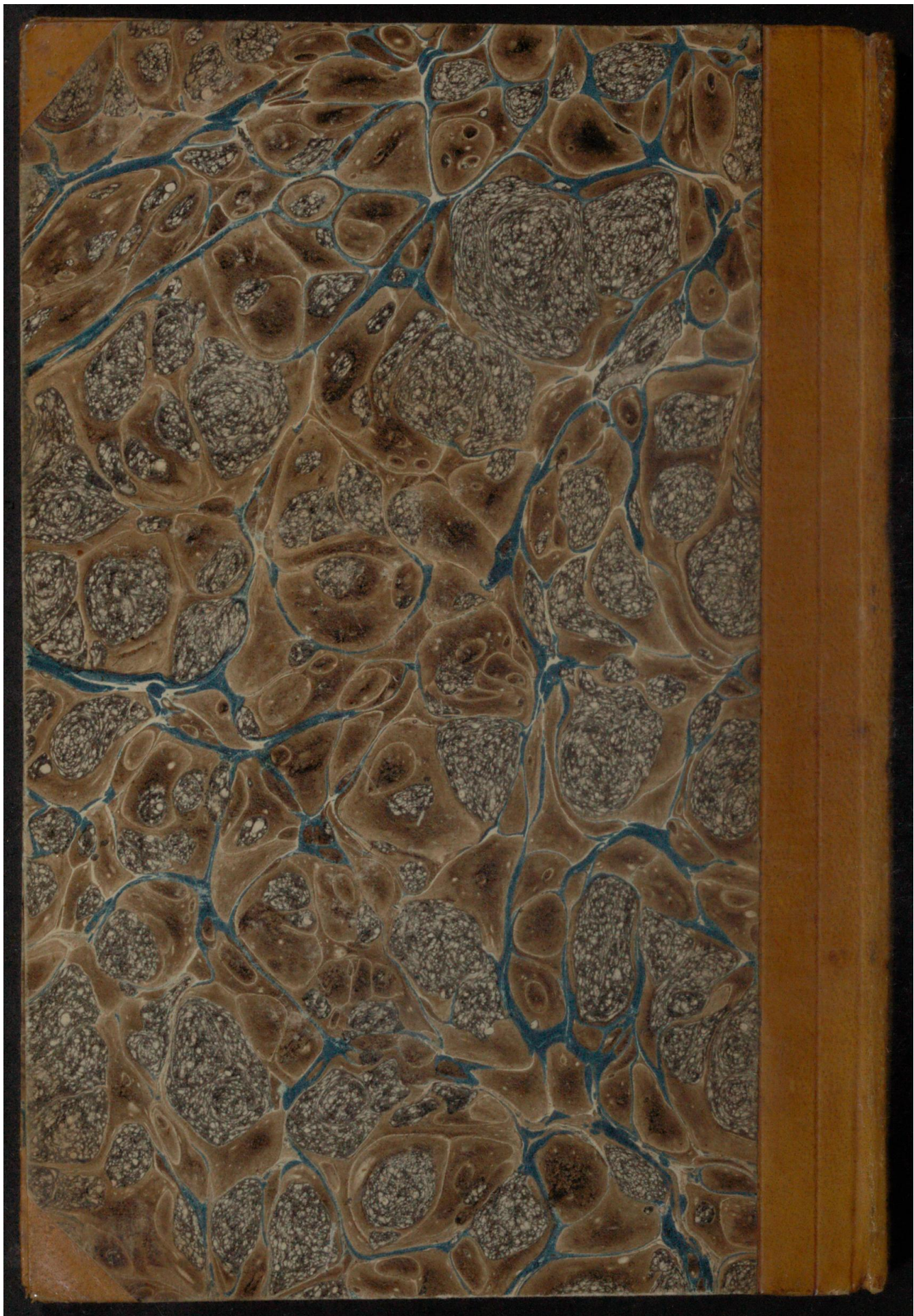
STELLA
CLERICORUM
DAV. BREDÆ.
1491.

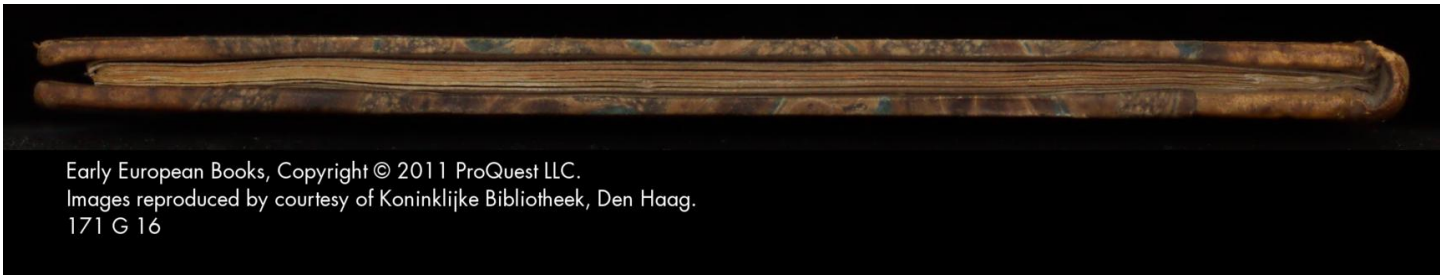
G

16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

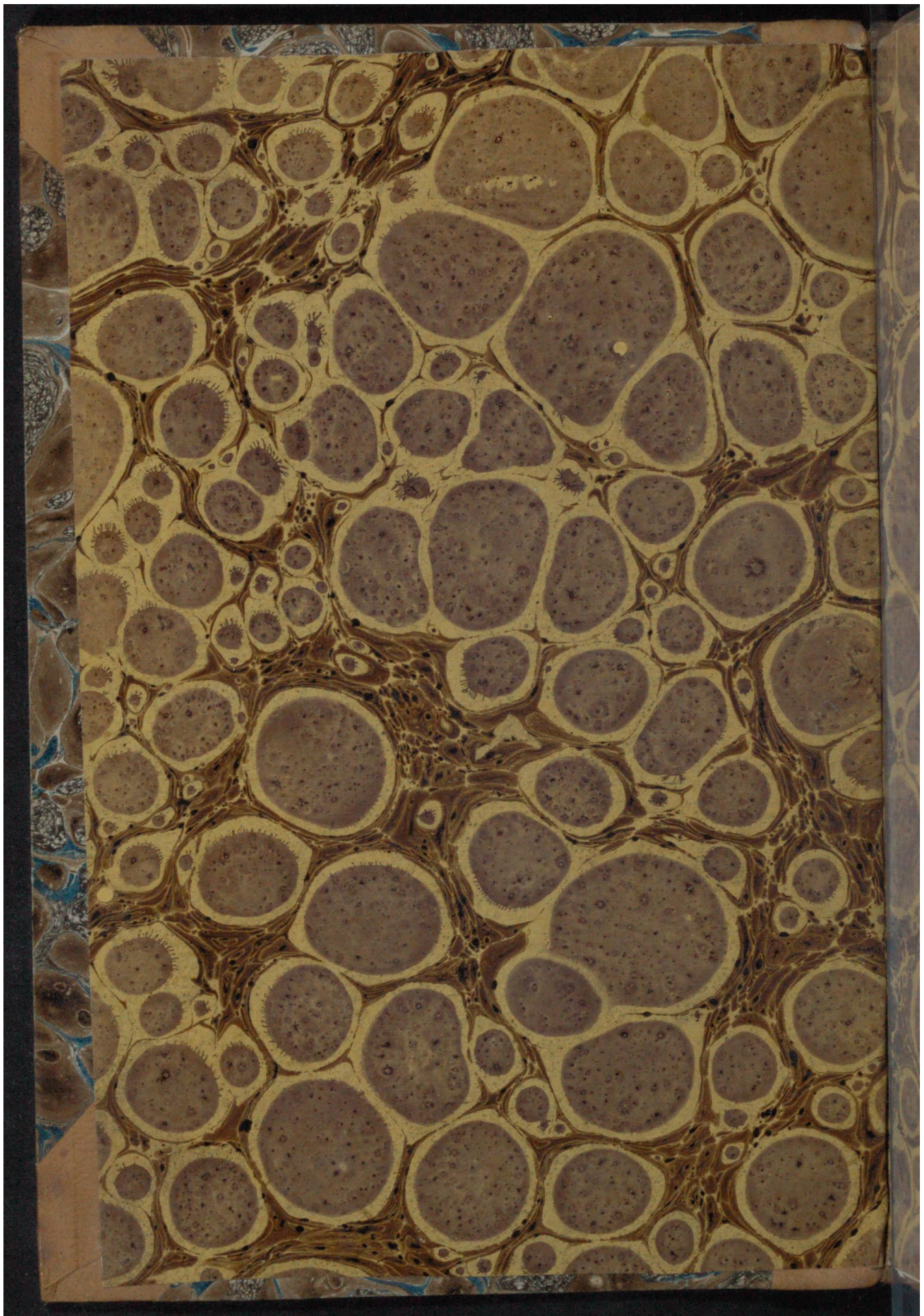
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

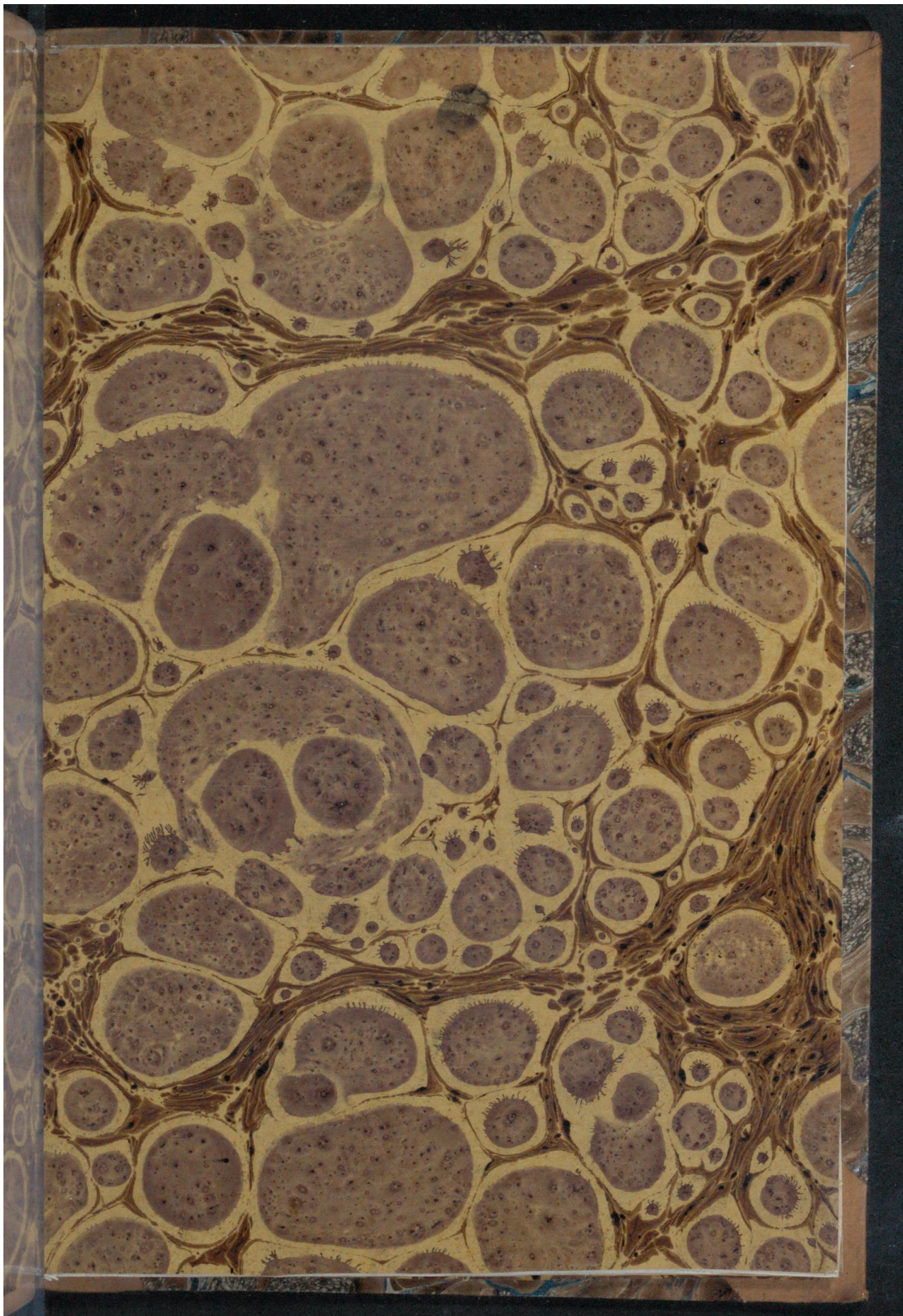

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 16

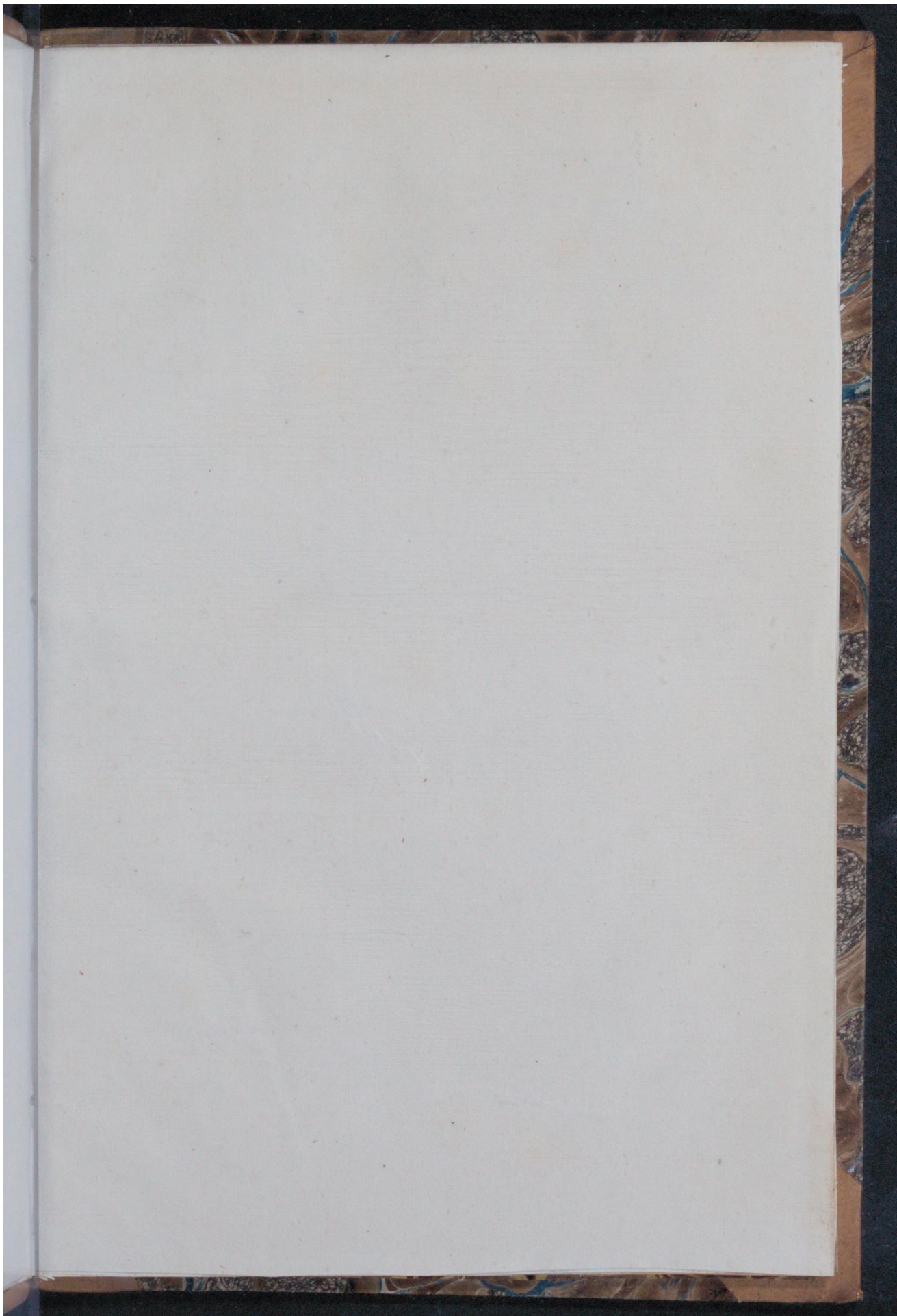

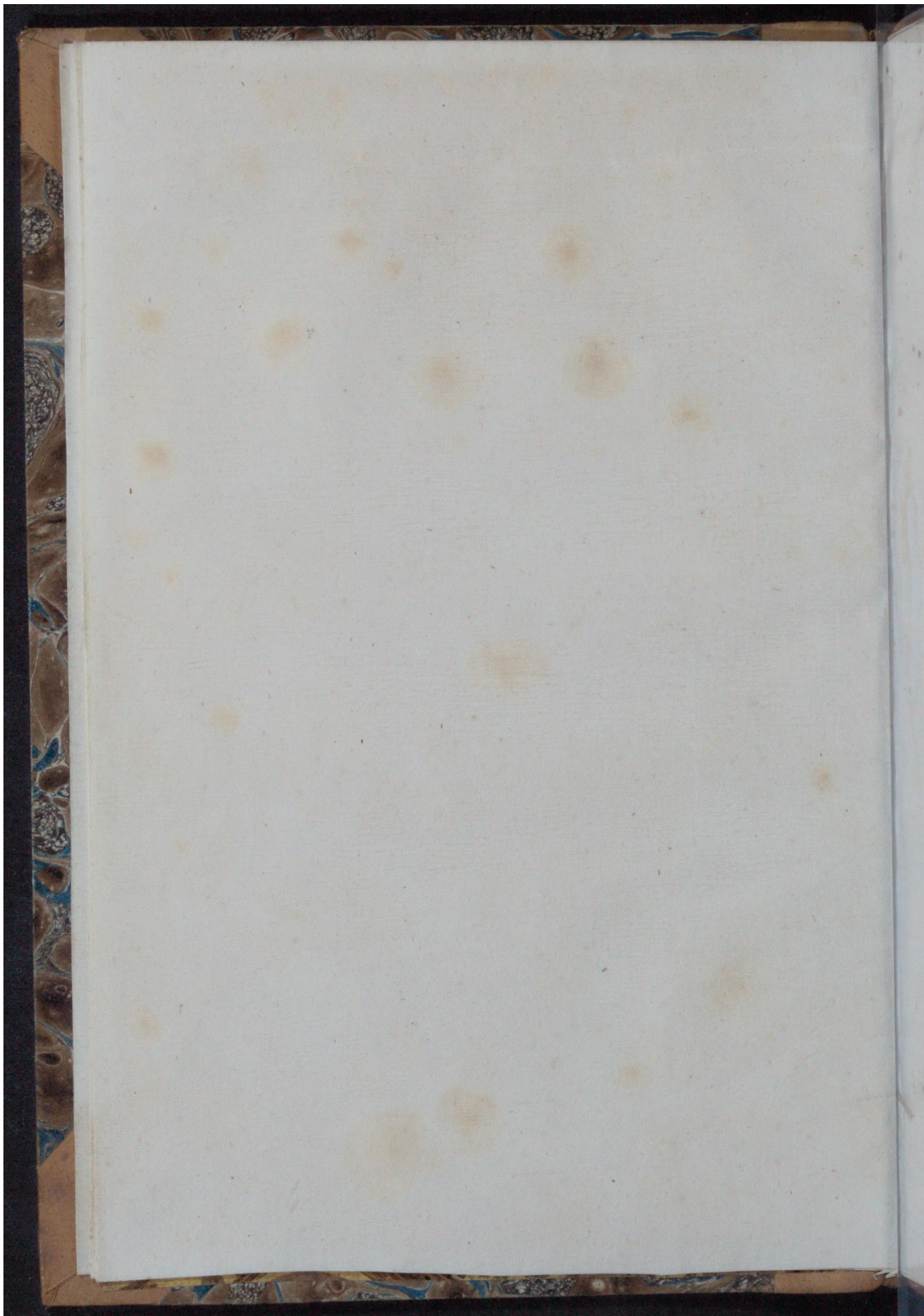

119.

171¹ gib.

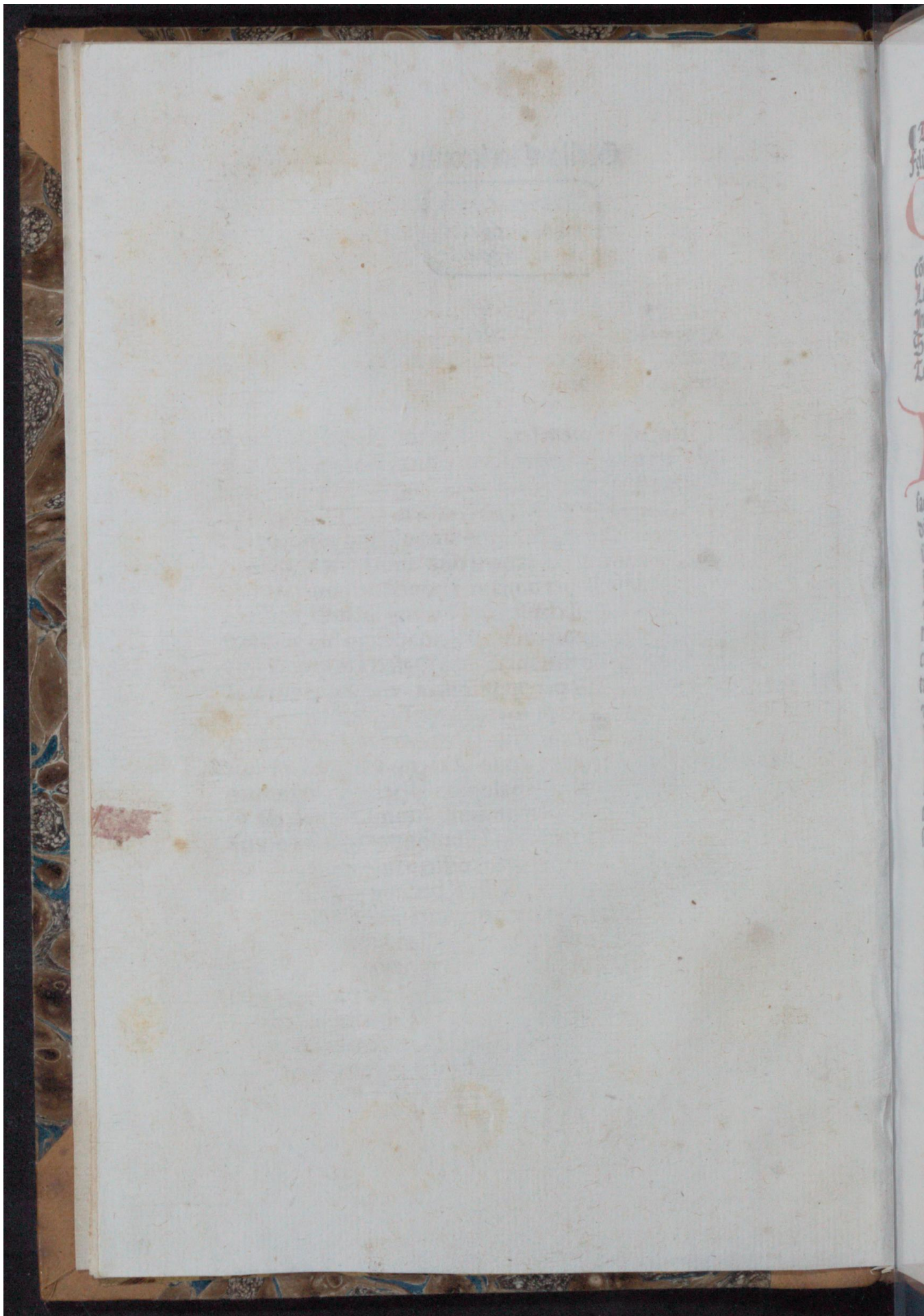
CA. 1609

Stella Clericorum

*Koninklijke
Bibliotheek
te's-Grave.*

Tractatus qui stella clericorum siue presbiterorum dicitur
Feliciter incipit

Quasi stella matutina in medio nebule id est peccato
rum Proprietates huius stelle matutine possunt re
ferri ad quolibet doctorem fidei . id est sacerdotē . Et
cōtinetur in his vsibus.

Lucis splendorem fert secum . fert quoq; rorem.

Ingens dat letum . vigilans . decens . preit ipm

Solem . defectum lune comitans . hyemisq;

Tempore lucessit . cedens estate quiescit

Glosa

Lucis splendorem fert secū . vt ibi **V**os estis lux mū
di **F**ert quoq; rorem . scz in pdicatione . vt ibi **T**ene
brosa aqua in nubibus aeris **I**ngens est vt ibi **E**cce
sacerdos magnus **D**at letum id ē facit letum audientem pre
dicationem : qui ē in tenebris ignorantie **V**igilansq; dicitur . vt
ibi **B**eatus seruus quē cū venerit dñs . inuenerit vigilātem
Decensq; dicitur scilz per bonam z honestam cōuersionē
Preit ipm solem . id est christū qui ē verus sol iusticie . sicut
miles dñm suum precedit inimicos occidendo suo gladio a
cuto . vt mortui mūdo uiuant christo **D**efectum lune comi
tans . id ē sancte ecclesie per passionem . vñ **Q**uis infirmas
z ego non infirmos? **H**yemisq; tpe lucessit id ē in tēpore tri
bulationis apparet in calore fidei **C**edens estate quiescit scz
inurente a feruore luxurie z a ceteris vicijs **Uñ** **Q**ui potuit
trāsgrēdi z nō ē trāsgressus **S**alomon **M**emento creatoris
tui zc. **A**postolus **D**iuisiones ministrātium sunt in ecclā dī
scz actiui cōtemplatiui z prelati **U**nusquisq; in sua vocati
one z in suo ordine vel ministerio l'officio intēdat vt virtuos
se z fideliter in vinea operetur **Uñ** **C**hrisostomus **M**ulti se
prelati siue sacerdotes nomine . sed pauci sunt dignitate **Uñ**
Apostolus **M**elius est eē paucos z vtilēs q̄ multos z iuti
les **L**ucas **M**essis q̄dem multa . operarij vero pauci scz fi
deles z veri **H**ieronimus . **S**i charitas fecit precīū in rebo
honestis nichil charius dō z hominib; habētib; rōnem bo
no z vtili pastore **J**oannes **P**astor bonus aiām suam ponit
pro ouibus suis. **Uñ** ter dictū ē petro **P**etre amas me? **G**lo

a ij

sa **A**mas me plus q̄ tuos cognatos z amicos. plus q̄ res tuas tēporales. plus q̄ teipm: pasce oues meas **U**n̄ dñs in euaḡelio **Q**ui amat aiām suam plus q̄ menō est me dignus. **A**postol⁹ **E**rūt homines seipos amātes **I**lli dicūtur seipos amare q̄ suum honorē z p̄modum plus diligūt q̄ honorē dei **A**ugustinus in libro de doctrina christiana **I**lli vere deū diligūt q̄ nihil aliud q̄ vt nomen dei glorificetur exercent **U**n̄ iam pauci volūt sustinere p̄ter christum paupertatē. cōtēptuz dolorem **S**ed cupiūt diuitias. honores z suauitates hui⁹ mūdi **T**ales em̄ non suscipiūt curas aiārum vel prelaturas p̄ter onus vel p̄ter iugū dñi. sed p̄ter honorem **C**ura em̄ a nimaz non debetur honori sed oneri

Multiplex em̄ questio quō sacerdos vel pastor curam suam intrauerit vel quomō in ea vixerit vel qualiter eam rexerit. vel patrimonium crucifixi expenderit. vel p̄ter quē finem eam suscepit. vel vt pascat gregem sibi cōmissuz p̄bo z bono exemplo. vel vt pascatur a grege. **U**n̄ hoc nomē pastor deriuatur ab hoc p̄bo pasco scis z nō a pascor pasceris. vñ illud **I**eremie **P**astores pascebāt se z gregem meū nō pascebant

In vltima em̄ rōne reddenda dixit ioseph id ē christ⁹ qui ē verus ioseph fratrib⁹ suis scz pastorib⁹ ecclesiarum **A**men dico vob nō videbitis faciem meā donec adduxeritis frēm vestrum minimū **G**losa **Q**ui minimū req̄rit nō obliuiscitur maiorem **U**n̄ illud **S**anguinē eius id est aiām eius de manu tua req̄ram **G**regori⁹ **T**ot mortib⁹ digni sunt negligentes pastores quot negligūt aiās **U**n̄ videat q̄s qz pastor vel sacerdos quomō curam suā intrat. vel quomō eam regat. vel q̄liter in ea viuat. vel p̄ter quē finem eā suscepit. vel quomō patrimoniu crucifixi vt dcm̄ est expendat. ne a domino ei obūciatur in reddendo rōnem yronice **A**mice scz tēporalium rerum z non aiārum quomō huc intrasti non habens vestem nuptialem id ē charitatem. qz non p̄ter charitatem id est deū qui est vera charitas curam tuā intrasti vt gregem tibi cōmissum pasceres p̄bo z bono exemplo. sed vt pascereris ab eo id ē vt negligens z ociosus z viuens luxuriose. z eo obmutescente dicat dñs. **L**igatis manib⁹ ne possit

se defendere . z pedibus . ne possit fugere . proijcite eum in tñ
bras exteriores id ē cōtinuo ppetue vrentes . qz plus dilexit
lucrum tēporalem q̄ aiārum pro quibz filius dei mortē susti
nuit **E**t quia hic vixit deliciose z totus suspirauit in peccat̄
totus suspiret eternaliter in penis **E**t quātum gloriatus ē in
delicijs vite huius tātum locum date ei in tormētis z facite
eū mōtem in inferno z ardeat vt oleum in flāma . **Uñ** **E**saie
Apportari te faciam sicut gallū gallinaciū . q̄ portatur de fo
ro pedibus sursum erectis z demisso capite z decoq̄tur in ol
la . sicut decoq̄ris in olla gehennali varijs cruciatibz . vt pes
na cor respondeat culpe qz non cātaasti . nō generasti z cū alijs
maior reputaberis . sicut gallus gallinacius maior ē alijs .

Quam beneficium alicui porrigitur valde gaudet sed
non querit primo q̄s sanctorz sit patronus in ecclā
sed quātum valeat in tēporalibz . **Uñ** iam pauci cu
rant quō curam suam suscipiūt vel intrāt aut q̄liter eā regāt .
vel in ea viuāt scō m deum . nec symoniam abhorrent sz heu
in pluribus dñatur **G**rego . **S**i q̄s ea intentione grad⁹ ecclē
siasticos vel bñficia querit vt in habeat vite necessaria hic p
uerso ordine vult celestia mercari **L**onge em̄ melius eēt mē
dicare vel arare vñ viueret **Uñ** ioan . **Q**ui non intrat in ouī
le per ostium id est christum sed ascendit aliūde . ille fur ē z la
tro fur ē furando sibi vtutes ab alijs . latro ē occidendo aiās
Fur non venit nisi vt furetur mactet vt perdat **F**uretur vt u
tes . mactet corpus . z perdat aiām in gehennam ignis

Quilibet pastor z sacerdos in se tenet habere tria scilz
sciām . eloquētiam . z bouā vitam . **S**ciām debet ha
bere diuinorū librorū ac eorū intelligētiam in q̄bus de
um cognoscat se z alios **Uñ** **B**er . **M**ulti multa sciunt seip
fos at̄ nesciūt **Q**ui seipm non cognoscit nihil scit **H**ec est em̄
pbatissima scientia inter philosophos seculares . dicunt em̄
cognosce teipm **Q**m̄ augustinus in libro de scā trinitate dī p
fert scientie celestium terrestrium z infernoꝝ . ppriam cogno
scere infirmitatem . **Uñ** z **B**ernardus **D**ñe da mihi scire te .
cognoscere me . diligere te **A**loquētiam debet habere discre
tam . vt ea que scit z intelligit alijs predicet ne abscondat pe
a iij

cunlam dñi sui id ē sit canis mut⁹ in domo id est ecclesia **Uñ**
Esaiē Clama ne cesses ⁊ annūcia populo meo scelera eorum
Tullius. **Delius** ē eloqui copiose ⁊ prudenter qm̄ aliquid
sine eloquētia acutissime excogitare id ē eloquētia est scia re/
cte proferendi excogitatione cū ornatu ꝑboꝝ ⁊ pondere sen/
tentiay. **Idem** **Afficiatus** ē audire q̄ audiri. **Io** sacerdos te/
netur habere sciam ⁊ eloquētiā **Uñ Bre.** In scia sacerdo/
tis nec ē venia nec excusatio **Daniel**. alibi **Ezechiel**. Qui at/
docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamēti id ē solis. ⁊
qui ad iusticiā erudiūt multos quasi stelle in perpetuas et/
nitates **Unde** ap̄lus **Duplici** honore honorandi sunt sacer/
dotes **Primo** p̄pter officij dignitatem **Sec̄do** p̄pter doctrinā
precipue illi qui fideliter laborāt in euāgelio. quia ordo fide/
lium p̄latoꝝ est precipuus **Vitā** bonam tenet habere sacer/
dos vt que ore predicat opere cōpleat **Actuū** primo. **Aepit**
iesus facere ⁊ docere **Hiero**. Quid em̄ aliud ē bñloqui aut p̄/
dicare ⁊ puerse viuere : q̄ proprio ore seipm̄ p̄demnare. **Qui**
genes Qui alium nō instruit seipm̄ docere non p̄t **Bre.** Non
in ꝑboꝝ splendorē predicator gloriatur sed in ope virtutum.
Hiero. **Doctoris** ē lapsis manū porrigere adiutricem ⁊ errā/
tibus oñdere iter veritatis **Gregorius** **Bonus** doctor ē qui
humiliter seruat disciplinā. ⁊ per disciplinā nō incurrit su/
perbiā **Chrisostomus**. **Uis** bonus apparere circa vitā tu/
am esto austerus. circa alioꝝ peccata esto benign⁹ **Audiant**
te homines parua mādātem ⁊ grauiā facientem **Gregorius**
Cuius vitā despicitur. restat vt eius sermo cōtemnatur

Quius em̄ pastor siue sacerdos sit sedulus in cura si/
bi cōmissa ⁊ in ambone fidelis p̄dicator. vt preco do/
mini. vt pareat dño plebem p̄fectam. in cathedra vt pius et/
discretus iudex in cōfessione mediator inter deū ⁊ pctōrem.
Uñ **Chrisostomus** Non erramus modicā penitentiā iniū/
gentes **Nōne** melius est p̄pter misericordiā reddere rōnem
q̄ p̄pter crudelitatem? **Nam** vbi pater familias ē largus. dis/
p̄latoꝝ eius non debet esse tenax **Si** deus est benign⁹ vt qd
sacerdos austerus

It etiam sacerdos v'l pastor pins in afflictioꝝ cōpas/
sione ⁊ hospitalitate. ⁊ in elemosinaz p'posce largi/
tione duplici scz corporali ⁊ spūali **S**piritualis cō/
tinetur in hoc ꝑsu **C**orrigo parco precor doceo fero cōsulo so
lor **C**orrigo errātem. parco inimicis. precor pro inimicis. do
ceo insipientes. fero sustinentes. cōsulo pusilanimis. soloz
tribulatos **C**orporalis cōtinetur in hoc ꝑsu **C**olligo poto ci
bo redimo tego visito condo. **S**ūt etiam septem spēs elemo
sine. **P**rima est quā homo sibiꝑsi dat **Uñ Salomon** **D**i/
serere anime tue placens deo **I**dem **Q**ui sibi nequā. cui bo/
nus. **S**ecūda elemosina ponitur supra pedes dñi quam dat
ostiatim mēdicantibus ⁊ peregrinis ⁊ hōspitibz in hospicia
colligendo propter deum **Uñ E**saie. **F**range esurienti panē
tuum **Uñ** augustinus **E**lemosina est vngentum quo maria
magdalena vnxit pedes dñi. id est pauperes qui sunt mēbra
eius vngebat **T**ercia ponitur in gremiū dñi que datur lepro
sis infirmis ⁊ captiuis precipue inter paganos. **Uñ Ecclē.**
Abscondite elemosinā in sinu pauperum. **Q**uarta ponitur ī
manus dñi quā homo dat viduis ⁊ orphanis. ⁊ illis q̄s pu/
det mendicare. ⁊ qui magnū d̄fectum sustinēt propter hono
rem tēporalem precipue at quā dat amicis ⁊ cognatis ⁊ indi
gentibus **Uñ** illud **E**t carnem tuam ne despereris. **L**atho.
Ignotum tibi tu noli preponere notis **Q**uinta est que poni/
tur supra cor domini. cum homo dimittit offensas sibi illa/
tas verbis. iniurijs. ⁊ rebz ablatijs **Uñ** **D**imitte ⁊ dimit/
tetur vobis **S**exta ponitur in os domini. qñ quis offert ad
aram pro posse suo de rebus iuste acquisitis. vbi offertur sa
croscm corpus domini pro salute viuoz ⁊ mortuoz **E**t cum
quis dat sacerdotibus elemosinam cuiuscūqz professionis v'l
ad calicem vel ad ornamentum et decorem domus domini.
Uñ apostolus **O**peremur bonum ad ōnes dū tempus habe
mus. maxime aut ad domesticos fidei ⁊ doctores scilz sacer
dotes qui sunt illuminatores fidei **S**eptima est cū qua chri
stus totus vestitur que datur pro mortuis qui sunt in purga
torio **Uñ** in libro machabeorum. **S**ancta ergo ⁊ salubris ē
zē. sancta pro cōpassione. salubris pro elemosinarum largi

tione **U**nde mathe. Date elemosinam et munda erunt vobis omnia **D**aniel Redime elemosinis peccata tua **B**ernardus. Ele-
mosina data in vita elucerna que illuminat animam ne cadat in
tenebras eternas **I**dem **D**. homo si ieiunas in hunc differas a
diabolo quia ipse nunquam comedit. si vigilas ipse nunquam dormit.
si continens es ipse nunquam coit. si silentium tenes ipse nunquam ver-
bis defluit. in hoc solum maxime diabolus superas si elemo-
sine operam prestas **B**eda **F**rustra adoraturus manus suas
expandit ad deum qui eas ad subveniendum pro posse suo pau-
peri non ostendit **U**n apostolus dicit **P**ietas ad omnia va-
let **N**am si quis lubricum carnis patitur vapulabit sed non
peribit **H**ieronimus dicit **N**on memini me legisse aliquem
esse damnatum in hoc seculo qui vitam duxit liberalem **G**re-
gorius **N**unquam est vacua manus a munere aut propter mu-
nus. ubi est archa cordis repleta bona voluntate. **A**ugustinus
Qui dat propter penitentiam pudorem. ut interpellatis tedio ca-
rebit. rem et meritum perdet **U**n **D**a facie leta sine leticia faci-
ei. sed tue **S**i dederis perdis rem meritumque rei **U**n **A**pосто-
lus **D**ilarem datorem diligit deus **A**ugustinus dicit. **E**lemo-
sina est res sancta. augens penitentiam et minuens peccata separans
a demonibus. iungens angelis. et est quasi murus inexpug-
nabilis circa animam **T**obias **M**agna fiducia est elemosina co-
ram deo. omnibus facientibus eam **I**dem. **E**lemosina ab om-
ni peccato liberat et non sinit animam introire in tenebras eter-
nas **S**alomon. **S**icut aqua extinguit ignem sic elemosina
peccatum. **E**lemosina enim extinguit ignem peccati. ignem ire
dei et ignem totius gehenne

Iam dictum est de elemosina duplici scilicet spirituali et
corporali et de speciebus eius cum auctoritatibus pro-
batis **N**unc dicendum est de suffragiis quibus sacer-
dos animabus existentibus in purgatorio tenetur suffraga-
ri. quorum elemosinis usus est et utitur quibus animabus pur-
gandis in penis purgatorii annus pro die statuitur peniten-
tia in hac vita neglecta vel non pacta. que anime sunt tertia
pars ecclesie expectantes in purgatorio liberationem **Ex**

emplum de filijs israel per desertum trāseūtibus quadragin-
ta annis . quod quadraginta dieb trāsissent si cōtra deū nō
peccassent **T**riplex em̄ dicitur ecclesia scz in hoc mūdo militans .
in celo triūphans . in purgatorio expectās vt p̄dcm̄ ē libera-
tionem . quibz q̄ttuor modis precipue potest subueniri **V**er-
sus **M**issa . preces . dona . ieiunia . quattuor ista . **A**bsoluūt
aiās quas purgās detinet ignis **Q**ui ignis z cetere pene pur-
gatorij grauiores z acerbiores sunt q̄s oēs pene martyrum z
omnia genera tormentoz que in hoc mūdo a tyrānis potue-
runt excogitari z adinueniri quarū aiārum numer⁹ omniuz
hominū viuētū multitudinē excedit **U**n̄ **A**ug⁹ . Nescit qd
petit q̄ purgatoium petit **D**eus q̄s dulce erit in hoc seculo
satisfacere . **D**ico q̄ est grauius in purgatorio eē q̄s diu ocul⁹
potest claudi vel apiri . q̄s illa pena quā habuit beat⁹ lauren-
tius in craticula **U**n̄ vna lachryma de puro corde plata pl⁹
purgat q̄s decem annis in purgatorio . tñ inter duo mala mi-
nus malū est eligendum . **U**n̄ aiē clamant . vt **J**ob **D**isere-
mini mei miseremini mei saltem vos amici mei . quia man⁹
domini tetigit me **D**uplex em̄ manus in hoc loco intelligit̄ .
scz manus tangētis id est in purgatorio aiās purgans expec-
tans liberationem . z manus dānantis scz in iferno . **U**n̄ ma-
chabeoz **S**ancta ergo z salubris ē cogitatio p̄ defunctis ex-
orare . sancta p̄ cōpassionem charoz . salubris p̄ elemosinaz
largitionem z orōnem fidelium . z precipue sacerdotū quibz
anime p̄mittūtur . quia elemosine sunt cibus aiārū . orō ve-
ro potus **I**eiunia fidelium magna refectio z cōuiuuium pere-
grinatio charoz . penaz alleuiatio z ereptio **I**ndulgētia ve-
ro eis data p̄dest put hic meruerūt dū viuerēt **U**n̄ legitur in
cōmendationibz aiārum **D**eus cui soli cōpetit medicinā pre-
stare post mortem id est indulgētiā . quia ibi anime sunt de-
foro ecclesie expectātes liberationem scilz in purgatorio . q̄s
manus domini tetigit vt dictum est **P**re omnibz autē reme-
dijs quibus animabus existentibz in purgatorio potest sub-
ueniri . missa precellit **B**re . **D** quātum z viuificum domum
dei . qz nūq̄s diuina celebrātur misteria quin ibi cōcurrāt du-
o fructuosa opa . scilz vnus peccatoris cōuersio . vel ad mi-
nus vnus anime de purgatorio liberatio **U**n̄ caueāt herez

des parentum ⁊ caroz mortuoz cōmissarij testamentozū et maxime sacerdotes ⁊ ceteri quibz anime cōmittūtur. l' quo- rum elemosinis vsi sunt. vel vtūtur. ne aliquo mō eis hic re- media subtrahāt vel aliquo mō differāt qz eoz. viaticū est qz p furto ⁊ summo sacrilegio eis reputatur Quia primo mor- taliter peccāt in deum. q̄ eas sanguine suo redemit. Sc̄do ī sanctos ⁊ in oēs angelos. de quoz collegio sunt dū liberant̄ Tercio peccant in oēs aiās existentes in purgatorio qz īpedi- unt eaz. absolutionem Quarto peccāt in oēs christianos vi- uos p quibus anime liberate a penis orarent ⁊ intercederēt ad deum Pro quibz negligentis tales si non satis fecerint in p̄nti grauer puniētur. ⁊ in futuro seculo dānabūtur

Sequitur vt supra dcm̄ est vt quiuis pastor sit sedul⁹ ⁊ fideliter sollicitus pro grege sibi cōmissō scz pro vi- uis ⁊ pro defunctis. ⁊ nō personaz. acceptor. qz chri- stus generaliter vno eodemqz precio id ē sanguine oēs redē- dit. vt mereātur a dño directe cōmendari dicēte Euge ser- ue bone. quia super pauca fuisti fidelis. supra multa te con- stituam

Quo ergo ordine censetur ille q̄ sp̄ absens est a cura su- a nec p̄est vt pastor. nec regit vt mercenarius In il- lo existimo ordine in quo nullus ordo. sed sempiter- nus horror inhabitat Ber. Hīroz clericos aliud eē q̄ quod apparent in vestitu ⁊ habitu aut quātulum sunt clerici. ge- stu ⁊ actu neutrum exercent. nec regūt se vt clerici deberent. nec pugnāt vt laici sed inordināter plures ex eis viuūt cōtra canones ⁊ statuta ecclesie cōfundētes ipos ⁊ totius cleri ho- nestatem Et qz hic cum oñibz peruerse viuētes moribz ⁊ vi- ta participant omni pena in futuro puniētur Vñ Origenes Vñ quodqz qd̄ est pctm̄ habet suū demonium. ⁊ vnūqz qz demonium habet suū suppliciū Attendite ergo o vos sa- cerdotes ad qd̄ vocati estis electi ⁊ cōstituti vt dcm̄ est ad ser- uire deo in sanctitate ⁊ iusticia Vñ aplus Non em̄ vocauit nos dñs in imūdiciam sed in sanctificationem Vñ idē Nec est em̄ volūtas dei sanctificatio vr̄a. vt sciat vnusqzqz vas su- um id ē corpus in sanctificatione possidere. qz ambulans in via imaculata id est in castitate mentis ⁊ corporis. hic mibi

ministrabit in tāti corporis ministerio .z ego dñs exaudiam
 eū. vñ **Augustinus** . quid pdest si castitas seruatur in corpo
 re z mētis integritas intus polluit in mēte **Cesarius** **Virgi**
 nitas in corpe nihil prodest si charitas a corde discedat z hu
 militas . nec iam carnis integritas seruatur si anim⁹ timore
 supbie corrūpit **Ber.** **Supba** castitas n̄ ē vera castitas s; oz
 namētū diaboli p̄stibulū pctōr⁹ **Aug⁹** **Animaduertite** o vos
 sacerdotes in quāta puritate et tremore debetis accedere ad
 istud sacrificium ad quod xpūs accessurus sanguinem suda
 uit pre angustia . vbi ip̄e sacerdos mirabiliter z ineffabiliter
 obtulit **Uñ** dicatis cum p̄pheta **In** toto corde meo exquisi
 uite **Cor** mūdum crea in me deus id ē restaura . z sp̄m rectuz
 inoua in visceribus meis . vt te p̄fecte diligere z digne lauda
 remerear.

Quid ergo dicendū est de sacerdotib; manifeste coha
 bitantibus cū mulierib; . vel adulteris vel fornicāti
 bus vel proprias oues violantib; . vel ebriosis . Plac
 ciuis . z secularib; plurib; negocijs z vanitatib; implicatis
Admittimus em̄ cōscientijs epōrum z eoz prelatis **Hiero.**
Alieni erroris nō est nr̄m reddere rōnem . sed prelatoz **Ber.**
Integritatis tue sis diligens explorator . non aliene **Quid** ḡ
 de illis iudicādum ē qui sp̄sāam christi violant **Hiero.** **Si**
 cut scelestius ē sacrosāam ecclesiam temerarie destruere q̄z do
 mū plebeiam ita scelestius est sp̄sāam christi violare q̄z spon
 sam pximi **Plōsa** sup leuiticum **Quz** diabolus sn̄pra ōni pec
 cato gaudeat maxime ꝑgaudet fornicationi z maxime in sa
 cerdotibus z religiosis q̄ sunt ministri altaris **Hiero.** **Acer**
 bioza gehenne tormenta sunt quib; fornicatores z adulteri
 debētur **Idem.** **Quid** tibi cum mulierib; tu sacerdos q̄ ad al
 tare dei famularis z in cuius loco stas? **Dic** sacerdos qui eis
 dem labijs oscularis filium ꝑginis . quib; osculatus es filiā
 veneris **D** iuda osculo tradis filiū homis **Ber.** **D** sacerdos
 corpus tuum efficitur quotidie sepulchz christi . quō ex ore
 tuo egreditur falsitas per qd̄ igreditur tāta veritas . scilz ip̄e
 christus . quō oculi tui aspiciūt vanitatem q̄ inspicūt tātam
 veritatem : quare manus tue extendūtur ad illicita q̄ tractāt
 tenētem ōnia : quare te ingurgitas ebrietate q̄ plen⁹ eē debez

res dei bonitate **Aug^o** Si sacerdos sit vas incōtinētie z libi-
dinis iuxta filium hginis in altari statuet ydolum veneris.
z cum ore polluto pfert hba canonis . os ei^o amaritudine et
dolo plenū est . q̄suis em̄ oret cū labijs tñ in faciem expuit sal-
uatoris . z cum presumit sumere corpus dominicū in os ei^o
pollutum . leuius eēt ei q̄ p̄iceret ip̄m in lutum **Ger.** Vere
sacerdotes qui in carne ambulāt deo placere nō p̄nt . qui pla-
cere meretrici cupiūt z p̄sumūt **Idem** Turpissimū ē manus
deo dedicatas z sacro chrismate cōsecratas pudēdis muliez
ingerere . z post hoc sacrosctm̄ corpus dñicū tangere **Canō**
Nullus presumat audire missam a presbytero quē pro certo
nouerit habere cōcubinam **Augustinus** in decre. xl. c. de vi-
ta presbyteroz dicit q̄ plus placet deo rugitus leonum . siue
mugitus boum z grinnitus porcoz siue suum . q̄s cantus in
choro presbiteroz cātantium luxuriantium **Gre.** in decretis
xl. c. **S**i quis presbyter dyaconus vel subdyaconus iacue-
rint in ifamia fornicatiōis . inhibeo ei introitum ecclesie do-
nec satisfaciāt de mala fama sua deo z populo z si non satisfa-
ciāt inhibeo vobis ne aliquis vestrum audeat audire offici-
um ei^o qz oēs benedictiones eius cōuertūtur in maledictio-
nes testante malachia propheta . **M**aledicam inq̄t bñdictio-
nibus vestris . qz manus vestre plene sunt sanguine **Bernar-**
dus . **N** q̄s temerarium z q̄s nepharium ē pollutis manibus
tractare filium hginis z ore sordido sumere **Que** mens nō ra-
pitur ad excessum **Quis** oculus non erubescit . **Quis** audit^o
non terretur . vbi mūdi precium proijcitur in sterq̄liniū id est
in os imundi sacerdotis . **M**irum ē q̄ talis tūc non veref an-
gelum dei stare iuxta se qui secet eū per mediū . **Et** tales bene
p̄nt vocari presbyteri **Susanne** . **Aug^o** . **N** tu indigne sacer-
dos noli plus me affligere peccādo **Plus** em̄ me vuln^o pec-
cati tui ledit . q̄s vulnus lateris mei **Idē** **M**agis delinquūt
qui iā regnātem in celis cōtemnūt peccando scz indigne cor-
pus christi tractātes z sumētes . q̄s qui crucifixerūt eū ambu-
lantem in terris . non quasi crucifigētes . sed quasi tāti sacra-
menti indigni confectores z presumptuosi pctōres . qz illi se
mel deum crucifixerunt in terris isti quātum in eis ē indigne
tractātes z sumētes quotidie crucifigūt **Ambrosius** **Qui** in

digne christum sumit idem ē ac si ipm interficiat **A**ugustinus
Melius ē spiritualia penitus omittere q̄ indigne tractare l'
tangere **I**dem **I**nter omnia misericordie dei opa que ab ini-
cio impensa sunt saluti hominū . nihil mirabilius . nihil ex-
cellentius q̄ q̄ p̄ ingrato crucifixus est dñs **L**eo papa **M**ag-
admiranda est dei humilitas q̄ sua maiestas **A**ug^o **M**inima
gutta sanguinis xpi suffecisset ad redēptionem generis huā-
ni **S**ed ideo maior copia sanguinis eius data est . vt copio-
sior claresceret christi affectus nos diligētis . **U**n̄ **B**ernardus
Patet em̄ amor xpi nos diligentis in vulnere lateris .

Atende ergo o homo quātum p̄ te datū sit . et marie
tu sacerdos qui corpus ⁊ sanguinem tractas . **T**imē-
dum vero ē q̄ dñs tales sacerdotes indignos vt dcm̄
est nō exaudiat . sed magis eū ad iracūdiam prouocāt **U**n̄ il-
lud **P**rouocauerūt eum filij eius ⁊ nō filie . sed belial in sor-
dibus id ē in peccatis . iō dñm non placāt . sed magis offen-
dūt eum **N**am etiam loca sacra que tāgunt et calcāt q̄ diu se
in peccatis obstinati cōtamināt **B**er. **S**acerdos sine offen-
sa viuat . qui pro offensis iudicem deum interpellat ne offen-
sum potius ad iracūdiam prouocet q̄ p̄pescat **A**ug^o **P**at^o
preiudicium deus in mūdo nō patitur ab hominibz viuenti-
bus q̄ a sacerdotibz carētibus scientia ⁊ bona vita **I**oē **P**l^o
placet deo vlulatus canū vel lupoꝝ q̄ cātus inimicoꝝ id est
clericoꝝ maloꝝ **B**re. **N**ihil ē q̄ d̄ tm̄ offendat ecclesiam dei q̄
q̄ indigni assumātur ad regimen aiārum **U**n̄ prelati quidaꝝ
nūc tēporis parū curāt quos iam ad ordines recipiāt vel ad-
mittant vel quibz in sacerdotes pmouēdos man^o imponāt.
Un̄ laici iā clerum vilipendūt . ⁊ clauēs ecclesie mīme curāt
totam qz dignitatē sacerdotum . qz negligētes ⁊ ceci sunt du-
ces eoz ⁊ ductores cecoz **A**plūs **A**uēdum ē ne cū alijs pre-
dicauerim . ⁊ ip̄e reprobus efficiar **P**redicāt quidā nō mechā-
dum . ⁊ ip̄i mechātur . nō furādū ⁊ ip̄i furātur . ⁊ cetera vicia
tā s̄bis q̄ factis inordinate viuētes pficiūt . **N**ec ōnia p̄dcā
prelatis cōmittimus ⁊ ecclesiastice correctioni corrigēda

Os ergo prelati ⁊ presbiteri i vobis pendēt anime
vrōrum subditoꝝ vobis cōmissoꝝ **P**resbyter d̄z q̄ si
prebens ier gregi sibi cōmisso s̄bo ⁊ vite bono exemplo etiā

b i

pro posse tēporale subsidium Et non tm̄ querat lucrū rerum
tēporalium . sed aiārum p quibz filius dei mortē sustinuit.

Un̄ dicit dñs Quem perditam de manu pastoris req̄ram.

LEgitur in tercio libro regū cū saba in aula salomois
eēt intuita ordines ministrātium ad mēsam regalem
z oēm ornatū curie z familie p̄ ōnibz laudauit ordi-
nem p̄ncernaz . erāt at̄ vni⁹ bitus. Aula salomonis signifi-
cat eccām regina mēsam scz summi regis id ē altare in q̄ cōfi-
citur . tractatur z sumitur . z fideliter ministrat sacrosctm̄ cor-
pus christi . cui mēse diuersi sacerdotes deseruiūt z angeli in-
finiti q̄ dicūt p̄tutes celoz. Hui⁹ mēse scz altaris sacerdotes
sunt p̄ncerne . iō debent eē vni⁹ habitus id ē vni⁹ scē p̄uersa-
tionis in aula summi regis . vt possint dicere cū psalmista. In
domo dñi ambulabim⁹ cū p̄sensu id ē in dei volūtate Qui p̄-
cerne scilz sacerdotes p̄ ōnibz sunt electi z cōstituti ad diuina
libamina infūdenda z ad honorē summi regis z familie id ē
fidelibus p̄pināda **U**n̄ eis d̄z per p̄phetam **H**ūdaminī q̄ fer-
tis vasa dñi id ē p̄parate illi corda vestra in ōni p̄tute z mūdi-
cia interioris z exterioris . interioris p̄ charitatē . exterioris p̄ bo-
nam famā z honestam cōuersationē . vt digni sitis bibere de
manu dñi calicem plenū vino . id ē sanguine xp̄i **Psal.** Calix
meus inebriās q̄s preclarus ē. **Lati.** **B**ibite vinū qd̄ miscui
vobis scz in mea passione sanguine z aqua . de meo latere p̄-
fluente . z inebriamini vino mee dilectionis . nō tm̄ dico me-
ro sed meracissimo scz illi⁹ vne de qua legitur vt biberēt san-
guinem . vne meracissimū id ē sanguinem filij p̄ginis inteme-
rate **U**ne dico illi⁹ vitis q̄ dixit **E**go sum vitis vera z pater
meus agricola est **N**obilis ē vinea in qua pater celestis agri-
cola ē . nobilis vitis fili⁹ dei ē . nobiles palmites scz aposto-
li . nobile vinū e⁹ cui⁹ sacerdotes sunt p̄ncerne scz illius san-
ctissimi vini id est sanguinis christi q̄ p̄fluxit de torculari qd̄
dñs solus in ara crucis dū pateretur mortē calcauit q̄ omni-
bus scz sanguinem vne predicte in eū credentibz propinaret
meracissimū . que assumpsit hō factus de mūdissā carne glo-
riose p̄ginis marie

Eya vos sacerdotes p̄ncerne veri salomonis id est iesu
christi z camerarij z secretarij z dispensatores ministe

riorum dei diligenter attendite in quo gradu et dignitate sitis constituti scilicet super omnia bona domini **Uñ Aug⁹**. Quid potuit deus plus facere sacerdotibus quam seipsum creare tractare sumere et ministrare? Ergo redite ad cor et inspicite illud insigne privilegium vestre dignitatis. Quinque enim sunt dignitates sacerdotum pre ceteris. **P**rima dicitur sacerdos quasi sacris dotatus. scilicet sacris ordinibus. quia ipse est in summo gradu qui est sacerdotium. **S**ecundo quasi sacris deditus id est sacramentis ad sacrificanda sacramenta. **N**am ipse sacrificat sacrosanctum corpus dominicum verbis signis prodigijs et cetera sacramenta. **T**ercio dicitur quasi dans sacra. **D**at enim baptismum. confessionem. penitentiam. indulgentiam. eucharistiam. benedictionem et extremam unctionem. **Q**uarto dicitur sacerdos quasi sacra docens. docet enim verbum sancti euangelij et articulos recte fidei. **Q**uinto dicitur sacerdos quasi si ducatum prebens et iter populo dei ad regna celorum verbo sane doctrine et vite bone exemplo. **Uñ⁹**

Sacris dotatus: et sacris deditus atque.

Sacra docens. sacra dans. o dux sacer esto sacerdos
Bernardus **E**legi mihi in sacerdotem dignum mansionis habitaculum in vase vitreo. quia licet vitrum de vili materia sit. tamen probatur clarius super aurum et argentum. sic quilibet sacerdos quous sit peccator tamen preluceat omnibus alijs rebus. regibus et principibus et est dignior omni creatura. **V**os estis genus electum. gens sancta. regale sacerdotium. populus acquisitionis non solum temporalis electionis sed eterne predestinationis. **E**legit vos autem dominus ante mundi constitutionem qui non dum erat nisi predestinati. **E**t est notandum quod predestinatio nihil aliud est quam gratie vel glorie preparatio. scilicet gratie in presenti et glorie in futuro. **Uñ⁹** Augustinus super illo verbo. **E**legi et pre-elegi. **P**resbiter siue sacerdos si deus sic te elegit. redde rationem villicationis tue. quid vel quod in hoc seculo elegeris. dum deus rationem a te requirit quia scriptum est. **L**ui plus donavit. plus requiretur ab eo.

O veneranda sacerdotum dignitas si digne et sacerdotiliter vixeritis. intra quorum manus velut in utero virginis filius dei incarnatur. **O** celeste ministerium quod per vos pater et filius et spiritus sanctus tam mirabiliter operatur. quod uno

eodemqz momēto idem deus q̄ presidet in celo . in manibus
vestris est sacrificium **B**regorius **D**oc tā insigni priuilegio
stupet celum. miratur terra. veretur homo. horrescit infern⁹
cōtremiscit diabolus. veneratur angelica celsitudo **Q**uid ḡ
retribuam dño p omnib⁹ que retribuit mihi **V**erbi grā **I**ste
qui creauit me dedit mihi creare se. q̄ creauit me sine me crea
tur mediante me **Q**uid ergo retribuam dño pro tā singulari
dono sacerdotij mihi impēso. quod ē datū optimū z donuz
pfectum quasi dicat nescio nisi duo miuuta. scz corpus z a/
nimā corpus in seruitutem. z aiām in laudē. **U**n psal. **L**au
da anima mea dñm

Considerate ergo mirabilem vestre excellentie digni/
tatem q̄ vos non solū pre cetero genere ordinauit. sz
etiam pre cūctis creaturis quas ad laudē et gloriā
nominis sui creauit **U**n dñs **E**go cōstitui te super gentes z
regna vt euellas peccati maculam z edifies corda hominuz
penitentiam agere volētium. z disperdas errores z plantas
p̄tutes in animabus viuificādis **U**n dñs **E**go vos elegi de
mūdo z posui vos ad grām vt eatis volendo. z fructū afferā
tis fideliter operādo. z fructus vester maneat in eternū pgre
gando **B**er. **N**ullus fructus carior deo est q̄ fructus aiāruz
pro quibus mortem sustinuit filius dei **Q**ui em̄ deo in omib⁹
hominib⁹ lucrātur aiās per baptisimū regenerāt per cōfessio/
nem. z per penitentiā reuocāt. z eos sacramento eucharistie
cibant. quasi dicat uullus nisi sacerdotes **B**alach. **L**abia
sacerdotum custodiūt sciām. scz dei qz angelus dñm exercitu
um ē. **A**ngelus in p̄uersatione. angelus in diuinaz grārū ac
tione. angelus in ardore charitatis. angelus in subiectionis
humilitate **S**alua reuerētia angeloz quoz infinitus est nu/
merus. dico q̄ maiores estis q̄ angeli. z precellitis dignita
tem eoz largo mō loquēdo **Q**ui nāqz angeloz tradidit deus
quod datū ē sacerdoti scz **O**dcūqz ligaueris sup terrā erit li/
gatum z in celis.

Data due clauēs sunt scz scie z potestatis. pate a dño
beato petro. z ceteris hominib⁹. nō omnib⁹ sed solis
sacerdotib⁹ z successorib⁹ suis. licet em̄ solus de⁹ pec
cata remittat. tñ nūquā vel raro sine suis ministris id ē sacer

dotib; Quod p̄t probari per leproſos. quos cū dñs mūdassz
dixit **I**te ostēdite vos sacerdotib; .z humiliter obedite z dū
īrent mūdati sunt **P**robari etiam p̄t per lazarum . quē cū do
minus suscitasset a mortuis dixit discipulis suis . soluite euz
z sinite abire **E**t quare ip̄e dñs non soluit eū a vinculis cor/
pis qui soluerat eū a vinculis mortis . z q̄re nō iussit mariaz
z martham sorozes eius soluere: vel iudeos cognatos ei⁹ q̄
erant ei p̄p̄inquoiores debito naturali . q̄s discipuli dñi: **P**er h̄
euidenter patet z probatur q̄ solis sacerdotibus data est po
testas a dño ligādi atq; soluēdi . **A**cce quāta dei benignitas.
quia ip̄e dñs q̄nq; per malos bonum opatur z hoc iō ne cla
ues ecclesie a fidelibus paruipendantur . qz si aliqñ sacerdo
tes non h̄nt ex merito . tñ habent ex officio dignitatis . z si q̄s
sacerdotum indignus sit . quod absit . hoc sibi . nō tibi.

Ecce quāta potestas vobis sacerdotib; data ē qz lin/
gue vestre clauces celi facte sunt **B**er. **D** quātū digni
tatem cōtulit vobis deus **Q**uāta est prerogatiua or
dinis sacerdotalis **P**retulit vos regibus terre pretulit hunc
ordinem omnib; hominib; . immo vt altius loquar . pretu/
lit vos angelis . thronis . z dominationib; **S**icut em̄ nō an
gelos . sed semen apprehendit abrae ad faciendā redēptionē.
sic non angelis sed hominib; scz sacerdotib; corporis z san/
guinis sui cōmisit cōsecrationem

¶ Nota q̄ ad quinq; ūba sacerdotis stantis ad altare z dicē
tis ūba canonis **H**oc est em̄ corpus meū . quibus ūbis dñs
dedit vim cōficiendi in cena prelati . vel in lanceatione san
guine z aqua de suo latere profluente . dicebatur **H**oc facite
quocienscūq; sumitis in meā cōmemorationē id est ob mei a
moris memoriam . quē exhibui ī cruce passus pro vob; **T**ūc
em̄ vt dicit **B**er. **A**eli celoꝝ aperiūtur . z ip̄e christus q̄ ēi si/
nu patris mox venire dignat̄ in manus sacerdotis cui virtu
tes celoꝝ deseruiūt . z panis in altari in verū corpus christi z
vinū in eius sanguinem cōuertitur z trāsmutatur . z sub mo
dica forma panis totus velatur de⁹ verus z hō **U**n̄ **E**saías
Vere tu es deus absconditus scilz in hoc pane vt medicina
sub nebula **P**sal. **M**irabilia opa tua dñe scz in hoc sacramē
to corporis z sanguinis tui . z anima mea cognoscat nimis.

scz credendo firmiter.

Quam ergo tanta dignitate sit sacerdos. q̄ creator sit sui creatoris z totius creature. ip̄m perdere vel dānare i/ cōueniens est **U**n̄ ysi. Sicut patrem interficere filiū impos sibile est. sic creatorem pdere creaturam incōueniens ē **S**i cut in ecclesia reliquie sanctorū quoz anime in celis sunt cō/ duntur. sic ip̄e de⁹ requiescit in corde digni sacerdotis **Au/ gustinus** Elegi z p̄elegi mihi cor digni sacerdotis in habi taculum dignū mee māstionis tanq̄ in vase vitreo **L**icet vi/ truz sit de vili materia tñ splendidius ast auro z argēto **S**ic sacerdos prelucet dignior z maior coram deo omnib⁹ homi nibus regib⁹ z principib⁹ h⁹ mūdi in sua dignitate. vñ hono randi sunt sacerdotes. quibus de⁹ tātā in mūdo p̄e ōnib⁹ hominib⁹ stulit grām z honorem **U**n̄ dñs. Qui vos audit me audit. z qui vos spernit me spernit **A**postolus Qui vos cōturbat scz indebite. iudicium portabit quicūqz ē ille **Ta/ cha** Qui vos tangit sacerdotes offēdit pupillam oculi mei. **E**t dñs in psal. Nolite tangere christos meos quos z p̄phe/ tas vocat dñs **E**t in prophetis meis nolite malignari.

Hegitur de alexandro rege magno q̄ dum venit hieru/ salem ad expugnādā eā. occurrit ei sacerdos iudeoz in ornatu pontificali. q̄siuit rex quis esset rñderūt sacerdos altissimi. ip̄e vero descendens ab equo humiliter inclinādo honorauit eum **E**t sic iudei per eum obtinuerūt grām regis q̄to magis sacerdotes xp̄ianoz hui⁹ t̄pis honorādi sunt. qz ip̄e deus honorat in ip̄is cui⁹ camerarij sunt z ministri. **Sa lomon** Dabitur illis in sacerdotibus electū dei donū. z fors in templo dei altissimi scz fors grē z glorie **D**e sorte grē psal. In manibus tuis sortes mee id ē ordo z vita electionis. **D**e sorte glorie **Daniel** Stabis in sorte tua in finē diez **Sapi.** Ecce cōputati sunt scz sacerdotes inter filios dei. z in scōs fors illoz est scz sacerdotum. **M**erito ergo gaudete z bñdici te vos sacerdotes dñi dño. laudate z superaltate eum in scl̄a

Uni vos ad tātā glam elegit **E**nit fili⁹ hōis q̄rere z n̄ seducere. saluare z nō dissipa re sicut mali plati **D**e q̄b⁹ sapiā **D**urū ē iudiciū his q̄ male i/ trant. durius his q̄ postq̄ intrauerit male viuūt. durissimū

bis q̄ male presunt. **T**res em̄ sunt questiones. quō intrasti. quō vixisti. z quō reuixisti. **D**e priō amice quō huc intrasti nō bñs vestē nuptialē. **S**i forte canonicē intrasti nō p̄ precū violentias. n̄ per p̄ciū. n̄ per p̄sanguinitatē. adhuc restat q̄ intē tione aut p̄ charitatē aut p̄ cupiditatē. **S**i p̄pter deū. faciat q̄ dei sunt sicut qui venit ad forū faciat ea p̄pter q̄ venit. **A**t ille obmutuit. qz nō potuit sibi de hac q̄stione r̄ndere. qz ocul⁹ e⁹ n̄ erat simplex id ē intētio. igif̄ totū corpus erat t̄nbrosum. **U**nde dñs. **M**ittite eū in t̄nbras exteriores. **S**c̄da q̄stio fit per **E**saia. tu q̄s es quasi q̄reret. q̄s hic. q̄liter vixisti in eccā tua. **S**i nesc̄ r̄ndere. seq̄tur **A**pportari te faciā q̄si ap̄ portatur gallus gallinaci⁹ q̄ maior ē alijs. **E**t maiores in ec̄lesia dei iam nihil faciūt s̄z minores. **T**ercia q̄stio fit p̄ hie/ remiam. **U**bi ē grex tu⁹ q̄ datus ē tibi pec⁹ inclinatū id ē val de gloriosum. **E**t ne credas deū posse dubitare de aliq̄ oue dicit em̄. **A**dhuc trāsibūt oues p̄ manus numerātis. **S**i igif̄ n̄ solū pro vob̄ sed pro singulis subditis opz r̄onem reddere q̄s durissimū putas iudiciū erit om̄ibz q̄ p̄sunt. **A**ria sūt q̄bus optime diaboli vincim⁹ scz ardēs cogitatio. carnis morti/ ficatio. z acuta orō. **D**e priō **P**sal. **I**n meditatione mea exar descit ignis quo fugas diaboli fulgura choruscātem. maxie si meditationes sint de passione xp̄i. **D**e sc̄do ap̄lus dicit **C**astigo corpus meū z in seruitutē redigo. **D**e tercio aug⁹. **P**rō humilis diuinū p̄meretur auxiliū. **C**hris⁹ dicit per **E**zechie lem ad p̄latū. **S**peculator ē dedi te domui isrl̄ id ē laicis. **U**n̄ valde necē ē vt sint lucidi pastores. qz nemo p̄t in speculo spe culari lutofo. **C**hris⁹ ē sol. pastor debet eē luna. luna at̄ non hz lumen nisi a sole. ita sacerdos n̄ debet recipere decorē a mun do s̄z tm̄ a xp̄o. **I**tem sacerdos q̄ p̄ nūmis celebrat videt dice re cū iuda. **Q**uid vultis mihi dare z ego vobis eū tradam. er go nefas est vendere dominū suum. **C**ogita qz primus seru⁹ venditor seipsum suspendit. **J**udas enim nummos misit in templuz. **P**eiiores sunt sacerdotes qui denarios pro quibus cantant mittunt in lupanar z in ventrem suum. **J**udas semel christum vendidit. z de hoc penituit. et tu forte multotiens vendidisti z non penites. caue ne desperans teipm̄ suspēdas. **B**ernardus. **V**enient ante tribunal iudicis. audietur pu

pilloꝝ accusatio ⁊ grauis allegatio quoz vixerūt stipendijs
⁊ non diluerūt eoz pctā **A**udi dñm dicentem **V**os comedistis
peccata populi **E**t alibi **P**asce pasce. sed nō dicit vende ven
de **I**tem **D** bone iesu videtur cōtra te cōspirare vniuersitas
populi chꝛistiani **N**am illi in psecutione tua sunt primi q̄ in
ecclesia vidētur gerere principatum **S**i q̄s de populo deui/
at ille solus perit. sed sacerdotis error multos perire facit. si
etiam non obest quātum pdest **B**er. **D** sacerdos corp⁹ tuuz
efficitur quotidie sepulchꝝ xp̄i. cur tūc per os tuū egreditur
falsitas per quod quotidie ingreditur veritas? **C**ur oculi tui
vident vanitatem qui quotidie aspiciūt veritatē? **C**ur man⁹
tue extendūtur ad illicita ⁊ inania. que tenēt tenentem ōnia?
Cur te ingurgitas ebrietate. qui totus plenus debes eē bo/
nitate? **R**ogo ergo te vt fugias ōnem vanitatem ne in futuro
cōdemneris p veritatem. **T**āto vtq; grauius cades ab alto
quāta excellentius polles dignitatis officio **I**dem **B**er. **D**
dñe pastores tui mutati sunt in tōsores. agni in lupos. defē
sores in dissipatores. qui deberent eē sobrii. quotidie s̄ ebrii
qui prelati pilati. qui casti incesti. qui pastores seductores
Nōne totiens repetitum ē. petre amas me. pasce oues meas
quasi dicat. nisi me pfecte diligas me id est plus q̄m te tua ⁊
tuos. nō intromittas te de cura ista. nec tu sacerdos ⁊ maxie
pastor. p ouib; pro quibus effusus ē sanguis meus **B**er. **N**ō
debet alioꝝ ducatum suscipere qui nō vult alios bene vi
uendo instruere **N**ullus ita vilipendit officiū suū sicut cleri
ci **F**abri ⁊ agricolae mane surgunt. sed non ipi. dormiūt em̄
vsq; ad meridiem **B**er. **V**e sacerdotib; miseris pditoris so
cijs qui chꝛistū iterum id ē quātum in eis est crucifigūt ⁊ san
guinem testamenti pollutū ducūt **Q**ui manib; pollutis oculo
lis impudicis. ore venato corde impudico dū ad reuerendū
sacramentū nō reuerēter accedunt angelos assistentes offen
dunt. ⁊ de singulari medicina sibi miserabiliter acquirunt.
eternā dānationem **C**auete vobis plātuli. voratores vt ca/
tuli. mortem nō attenditis. qui fauorem venditis **D**atur nū
mī. pcurātur paruuli scz idiote. irregulares. excōmunicati.
ebriosi. lusoꝝ. nunq̄m casti. semper incesti. ve vobis ve. ⁊
semper ve

Dominus trāsiens de hoc mūdo ad prēm ecclām quā
 suo sacratissimo sanguine redemit fratribz suis scz sa
 cerdotibz regēdam cōmisit dicens **E**xiui a patre et veni
 in mūdum itēz relinquo mūdum et vado ad prēm vos oues
 meas custodite . pro quibz sanguis meus effusus est. **Q**uāta
 sit dignitas sacerdotalis scz officij et ordinis audiam⁹ et vide
 amus **Q**uātūcūqz em sit aliq̄s bonus tm̄ non p̄t cōficere cor
 pus christi nisi ordinatus fuerit . vt officij sacerdotalis exhi
 beat ministerium . dei at̄ est officium tribuere et bñdictiones
Un̄ **A**ug⁹ **S**acerdotes non p̄ria p̄tute bñdicūt . sed qz xp̄i
 figuram gerūt . et p̄pter eum qui in ip̄is ē bñdictionis tribuūt
 plenitudinem **D** sacrum et celeste mysteriū qd̄ per vos p̄ et
 filius et sp̄s sc̄s mirabiliter opatur . credimus qd̄ post deum
 non est tāta grā et ptās sicut est vr̄a. **U**n̄ **B**er. **S**up̄ potestate
 vr̄a et tam insigni priuilegio vr̄o celū letatur . miratur terra .
 cōtremescit diabolus . abhorret infernus . veref̄ hō . veneraf̄
 plurimū angelica cellitudo . qd̄ vno eodēqz momēto deus q̄ p̄
 sidet in celo . in manibus vestris ē in sacrificio. **S**z vn̄ h̄ dul
 cissime et p̄ssime iesu vt sacerdotes qui sunt vt nos h̄miculi
 et puluis et cinis te p̄ntem habere mereātur p̄re manibz . p̄re
 oculis qui tot⁹ et integer sedes ad dexteram patris . q̄ vnus
 hore momēto a solis ortu vsqz ad occasum ab aquilone vsqz
 ad austrum presto es dñe? **L**erte non ex debito . non ex meri
 to . sed ex volūtatis tue bñplacito p̄repassi te ī dulcedine tua
 paupi deus scz sacerdoti **H**ec ē vere celestis indulgētia . hec
 ē cumulata gloria . hec ē vere superexcellens grā . sacerdotē de
 um tenere in manibz . nullis āgeloz . nullis archāgeloz . nul
 lis spiritibus sed hominibz . non ōnibz sed tm̄ ordini vr̄o cō
 missam eē credimus celebrationem tāti misterij . vt cōsecra
 tus in sacerdotem p̄orsus idip̄m p̄ficiat in altari qd̄ christ⁹
 in cena paschali cōfecit manibus suis **I**n altari quippe sacer
 dotum ore et manibus cōficitur xp̄i corpus . nō creatur . non
 nascitur . sed quod totum in dextera patris ē . ē totum in ma
 nibz . totum in ore sumētis . vnus in multis et in diuersis.
D sacerdos tu es sacerdux . sacra docens . sacru dās **S**acer
 dux in exhortatione . sacra docēs in participatione carnis et
 sanguinis christi . sacrum dans p̄ deo exemplū viuēdi ceteris

Ut ampli⁹ mouearis imo vt magis incalescas in amore tui
redemptoris voluit xp̄s vt iugiter coleretur p̄ tuum miste-
rium quod semel offerebatur in mūdi precium . ⁊ pennis il-
la victima viueret in memoria ⁊ semper erit in gloria p̄ris **Uñ**
mo yses rogauit dñm quōdam dicens **Dñe** mihi teipm do-
mine verum **Sed** tibi nō solum oñditur . sed in manib⁹ tuis
se totum tradit. **Delectari** ergo debes o tu sacerdos ⁊ gaude-
re in sacramento altaris . in cui⁹ cōfessione fidelis minister i-
uenit in medio patris ⁊ filij ⁊ spūsancti astantib⁹ ex ōni late-
re supnis ordinib⁹ sacramentū pnotabile misteriu⁹ supercel-
lentis glorie . videt ⁊ sentit sacerdos filium dei frēm suū amā-
tissimū . cui⁹ veraciter carnem ⁊ sanguinem tenet **Uñ** psal-
Narrabo inq̄t nomē tuum fratrib⁹ meis **Videt** ⁊ sentit spi-
ritum sc̄m a p̄re ⁊ filio pcedentem domesticū eē socium scōrē
⁊ dispensatorem tuū qz ip̄e vere cōsolator ē penitētium ⁊ ad-
uocatus ōniū in se sperātium **Videt** verū deum ⁊ sentit spi-
ritualiter angelos ⁊ ōnem celoꝝ senatum sibi applaudētem
⁊ vt cōciuis eoz asscribi mereatur **Ibi** qz celebratur familia-
re colloquium inter deū ⁊ moysen amicū suum id ē fidelē mi-
nistrum **Pensa** igitur iugiter amplectere suauiter reponē fi-
deliter quid audis . qd agis . quid legis . quid tenes **Calix** se-
pulchrum christi . patena lapidem suppositum . corporale su-
darium **Subtrahitoria** corporalia lintheamina q̄bus iuolu-
tus fuit xp̄s significat **Hostia** quam vides nō est panis . s-
caro ⁊ sanguis est qui pependit in cruce p̄ mūdi vita **Itē** ocu-
lis tuis vides panem angeloz q̄ nescit putrescere nō vadit i-
cecessum sed ducet te in excelsum . illuc reducet te vñ retraxit
te imaginem suam . hoc itaqz sacramentū ab eterno in celo re-
positum sed diabolo penitus celatum . p̄phetis q̄busdā reue-
latum . sollicitudini ⁊ sanctitati vestre ē traditū ⁊ per omnia
donatum **Quis** vidit talia . videant oculi ne mirentur quia
omnia sicut voluit fecit **O** sacerdotes quātum ē qz in eleua-
tione manūū vestraz capita regū inclinātur qz reges ⁊ regi-
ne vobis munera offerunt **Omnia** ecclesia vos p̄res p̄fite⁹ ⁊
expectat intercessores **In** quoz priuilegiati amoris premiū
datū ⁊ dictum ē petro **Pasce** oues meas in singularitate pos-
testatis datū ē ⁊ dictū est apostolis **Quōcūqz** ligaueris super

terrā zc. **P**ensate quātum ē hoc maximū scz si ad ligationem
āgeloz ascēsus hominū expectaret. quātū gēst si ad arbitriū
hominū ascensus inclināz angeloz. **A**udite vestri officij di/
gnitatem. cautelam z cōstantiam. cū dixit elegi vos zc. offi/
cium. vt cum dixit eatis. cautelam. vt cū dixit fructū affera/
tis **C**ōstantiam. vt cum dixit. fructus vester maneat. **V**ob
etiam dcm ē **I**te in vniuersuz orbē zc. **E**lecti ergo estis vt ea/
tis. ergo periculosum ē vobis stare. periculosius sedere. pe/
riculosissimū est iacere.

Recordor me legisse qđ accidit in burgondia. cū sacer/
dos qđam veniret ad sinodū trāsiens p mediū nemoz
obuiū habuit diabolū in figura hoīs trāsfiguratū quē cū sa/
lutasset tradidit ei lrām quādam clausam tradendam epō et
vniuersis rectoribz in illa sinodo cōgregatis. quā cū aperu/
isset epūs in pñtia omnium fecit legi. **T**enor at illius lrē erat
iste **R**ectores tenebraz rectoribz ecclesiaz salutē. mādamus
vobis qđ multum diligimus vos. quia qđ cūqz vobis pmit/
titur. ad infernū cū magnis glomerationibz destinatis **I**tez
alibi dictū fuit epō peruerso a christo dño. **D**ñ mibi reduces
aiās quas cū prauo exemplo dānificasti **B**er. **T**imeant cle/
rici ministri ecclesiarū qui in terris res sanctorum quas pos/
sident tā inique gerūt. vt stipendijs que sufficere debeāt mi/
nime cōtenti. superflue quibz egeni sustentari deberent. ipie/
tate sacrilegij sibi retinent z in vsus superbie atqz luxurie vi/
ctum paupēz cōsumere nō verētur. duplici iniqtate peccan/
tes scz qđ aliena diripiūt z sacris in suis vanitatibz z turpitu/
dinibus abutūtur **D**eu hodie nō pascūt pastores oues. sed
seipos ppter quod cōminatur eis dñs dānationem **E**zechiel
xliij. **N**e pastozibz hierusalem. quia pascebāt seipos nō o/
ues pascūtur a qbus pastozibz pasci deberēt **U**n **B**ernard⁹
Cōuenit bonitas amabilem. scientia discibilem. disciplina
mirabilem reddūt **S**cientia et disciplina bonitatem attra/
hūt. scientia corrigit z disciplina pascit. **D**ebet añt quilibet
prelatus z religiosus z clericus qui alijs preest sollicitus eē
quomodo deo placeat in puritate cōscientie **B**ernard⁹ **D**ñ
ducare spūaliter corpus christi est passionis z redemptionis
eius attentius recollere sacra beneficia ad sumentum suauis

ter in cōscientia .z. recolēdū fideliter i memoria Aug^o Quod
tidie corpus christi sumere nō laudo nec vitupero Hoc est si
gnum sepe cōmunicādi cū de perceptione h^o sacramenti tior
seruilis minuitur .z. incēdium charitatis pl^o augmētāf Sz
per hoc aliqui retrahūtur cū de cōmunicatione deuotionem
z cōsolationem singularem nō ita percipiūt .put eis bñplaci
tum foret Et hi magis sua q̄ dei sui videntur querere

O Venerabilis sanctitudo manuū sacerdotuz **O** felix
exercitium .o mūdi vere gaudium .vbi ima summis
iūgūtur .cum xpūs tractat xpm .sacerdos dei filius .
tibi delicie sunt eēcum filijs hominū **Uñ** petrus in canoni
ca **Vos** estis genus electū .regale sacerdotium .gens scā .po
pulus acq̄sitionis Aug^o **Vos** estis inqt genus electū nō so
lum electione t̄palis prelacionis sed vt spero electionis eter
ne p̄destinationis **Uñ** apls **Elegit** eos añ mūdi cōstitutio
nem .qui nōdum erant nisi predestinati Aug^o **Quō** elegit e
os añ mūdi cōstitutionem qui nōdum erāt nisi predestinādo
Grego. Predestinatio nihil aliud est q̄ gratie p̄ntis z glorie
future preparatio Aug^o **Quatuor** em̄ req̄rūtur pprie ad pre
parationem grē p̄ntis z predestinationem glē future .pmū ē
volūtas tribuētis .secūdum ē libertas volūtat̄is .terciuz est
predestinatio non ex̄ntis .quartū ē meritū accipientis .alio
quin nec grā in p̄nti nec sequetur gloria in futuro **Uñ** ap̄lus
Quos presciuit hos predestinauit cōformes fieri imagini fi
lij dei scz sacerdotis in tāti misterij ministerio **Idem** **Quos** p̄
destinauit hos z vocauit .z quos vocauit hos z iustificauit
quos iustificauit illos z magnificauit **Glosa** In predestina
tione ē grā .in vocatione potentia .in iustificatione leticia .i
magnificatione gloria .vñ vos sacerdotes estis gen^o electū.

Augustinus o presbyter siue sacerdos sicut de^o te ele
git z p̄legit .reddere rōnem villicationis tue in quā
vel quod tu in hoc seculo elegeris dū deus electionē
a te requireret .nō est dubium dare an sacerdos sit angel^o an di
abolus **Si** vixerit in castitate corporis z aīe z humilitate .
est angelus **Si** vixerit ecōuerso ē peior diabolo z hoc ē hor
ribile valde mal^o presbyteris **O** sacerdotes cōsiderate v̄edi
gnitatis dulcissime excellentiam qz dñs vos ditauit pre ōni

bus creaturis Honorandi sunt quippe sacerdotes quibus do-
minus tantam in mundo pro omnibus contulit gratiam et honorem.

Apiencia Ecce computati sunt scilicet sacerdotes inter fi-
lios dei. et inter sanctos foris illorum est scilicet sacerdotum. Me-
rito ergo gaudete et benedicite vos sacerdotes domini do-
mino. laudate et superexaltate eum in secula. qui vos ad tantam
dignitatem et gratiam elegit. Et gratias agite ei pro tantis beneficiis
presentibus preteritis et futuris et eternalibus temporalibus et spiritali-
bus. et rogate suppliciter dicentes Confirma hoc deus quod o-
patus es in nobis per unam gratiam tuam in presentibus. et presta
ut cum omnibus nobis commissis et omnibus fidelibus et cum omnibus
sanctis et angelis tuis in futuro in regno celorum profiteamur no-
mini tuo sancto. et gloriemur in laude tua in eternum.

Dominus noster pontifex de testibus sacerdotalibus misti-
cam ut summus sacerdos camisiam induit in almo
vtero scilicet beate virginis marie Ministri vero iudeorum
dederunt ei amictum a lapis contextum Herodes albam. quando
illusit eum alba veste indutum Ministri pilati cingulum quoniam flagel-
lis ceciderunt eum Dederunt ei phanonem quoniam ligauerunt eum ad
columnam. stolam sputis contextam Casulam: quoniam induerunt eum
veste purpurea dicentes Ave rex iudeorum Lanceam pro bacu-
lo Crucem pro sede episcopali Spineam coronam pro infula
Clavum in pedibus per sandalium Clavos in manibus per anulo et
chirotecis Sicque ornatus pontifex noster primo templum asper-
sit. missam catavit Hely hely. postea indulgentiam dedit di-
cens Pater dimitte illis etc. Prelati temere credunt sibi cuncta
licere Credidit et cayphas omne nefas sibi fas. Ve misero
mundo. ve primo. veque secundo Ve per pontificum dedecus hor-
rificum Pontifices muti. de iure suo male tuti Quavis cor-
nuti. non audent cornibus uti

Atra sex vicibus fudit christus sanguinem suum pro no-
bis Primo in circumcissione. et hoc fuit nostre redemptionis
inicium Secundo in oratione. et hoc fuit nostre redemp-
tionis desiderium. Tercio in flagellatione Quarto in coro-
natione. et hoc fuit nostre redemptionis meritum. quia liuore ei-
sanati sumus Quinto in crucifixione et hoc fuit nostre redemp-
tionis precium. tunc enim que non rapuit exoluit Sexto in la-

teris a pertione. ⁊ hoc fuit nostre redēptionis sacramentum
quia in exiuit sanguis ⁊ aqua **S**anguis in remissionē pctō
rum ⁊ aqua ad lauacrum baptismi sacrificādum.

C Finit stella clericorum

C In laudem libelli

Aspice pñtis **D** clericice dicta libelli.

Flomen pastoris quisq̄s habere voles
Terrenis nunq̄s vel paucum rebus adhere

Nūc mūdum spernens : celica sola pete
Quāta mentis acie perpendere debet

Is qui pastoris accipit officium

Ne pro diuitijs curam sibi vendicet ip̄e
Et non vt populo dogmate subueniat

Crede: tuo dabitur merces cōdigna labori:

Apte si proprium repperis ip̄e gregem
Ilicitus si fecet amor te diuitiarum

Letheas ditis ingrediēre domos

Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili:

Ad christi caulam dulcius hūc reuoca.

Verus pastor ouem ad summum ducat ouile

Terrenos cum artus spūs exuerit

C Impressum dauentrie per **J**aco/
bum de breda **A**nno domtñi **M**. cccc.
xci. **D**ecima quarta die **A**pulis.

